

Postbus 14
7500 AA Enschede
Telefoon 0900-8844

Korpsonderdeel Korpsleiding

Bezoekadres Nijverheidstraat 2
7511 JM Enschede

Doorkiesnummer 053 - 455 5590

Faxnummer 053 - 455 55 85

Behandeld door P. Deelman

Ons kenmerk 08.021702

Uw kenmerk

Datum 23-12-2008

Onderwerp stoppen van voertuigen

Bijlagen 1

• Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
t.a.v. dhr. S. Gaastra
Postbus 20011
2501 EA Den Haag

> Excellentie,

•
Hierbij doe ik u toekomen een aan mij geadresseerde brief van de voorzitter van de Adviescommissie Bewapening en Uitrusting inzake het stoppen van voertuigen. Korthedshalve verwijs ik u naar de inhoud van de brief, waarbij ik uw aandacht vraag voor het advies aan het eind. Dit advies wordt door mij onderschreven.

Hoogachtend,
De korpschef

Mr. P. Deelman
Portefeuillehouder Facilitaire Dienstverlening RHC

12292008

Adres Patrijs 5

Postadres 2991mk Barendrecht

Internet www.politie-rotterdam-rijnmond.nl

Behandeld door B. Scharloo
Telefoon 010-2745731
Fax 0180-557048
E-mail bob.scharloo@rijnmond.politie.nl

Onderwerp stoppen van voertuigen
Datum 8 december 2008
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Bijlage(n)

• Regiopolitie Twente

t.a.v. de Korpschef, dhr. P. Deelman

Postbus 14

7300 AA ENSCHEDE

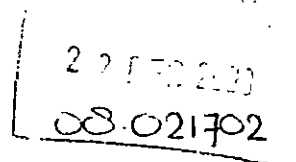
• Geachte heer Deelman;

In antwoord op het schrijven van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, m.b.t. bovengenoemd onderwerp, d.d. 9 mei 2008, kenmerk 2008-00000206268, kan ik u het navolgende berichten.

De Minister verzoekt te adviseren omtrent specifieke middelen om voertuigen op een veilige en voor de Nederlandse politie op praktische wijze te doen stoppen. De Minister verzoekt hierbij de ervaringen van politiekorpsen in het buitenland te betrekken.

De Minister refereert in haar schrijven aan onderzoek waaruit is gebleken dat het schieten met dienstwapens om voertuigen te stoppen ineffectief en onveilig is. Binnen de bepalingen van artikel 7 van de Ambtsinstructie voor de politie; de Koninklijke Marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar, kan het geoorloofd zijn met een dienstwapen op een voertuig te schieten, doch gelet op de ook door de Minister bedoelde ineffectiviteit en onveiligheid is het aanbevelenswaardig dat dit zoveel mogelijk wordt vermeden.

Vanuit de Adviescommissie Bewapening en Uitrusting is met medewerking van de Vts-PN, unit Logistiek en Distributie, afdeling T.P.A. (Team Product Advies), terzake een onderzoek ingesteld. Een onderzoek/oriëntatie bij buitenlandse politiekorpsen heeft plaatsgevonden alsmede een (internationale) oriëntatie op hetgeen "de markt" hiervoor aanbiedt.

SXL

Om antwoord te kunnen geven op de vraag van de Minister naar middelen die het moeten hanteren van art. 7 van de Ambtsinstructie kunnen voorkomen, is het van belang de situaties/omstandigheden waarbij van het ter aanhouding moeten "stoppen van voertuigen" sprake is, in beeld te brengen. Per situatie kunnen vervolgens de "specifieke middelen" als door de minister bedoeld worden aangegeven;

Vanuit de praktijk lijkt hiervoor in eerste aanleg de navolgende onderverdeling te maken te zijn;

- Vooropgezette/geplande situaties
- Ad hoc situaties

Om te komen tot een oriëntatie op "middelen" die in deze situaties wenselijk/noodzakelijk zouden (kunnen) zijn is het mede van belang te bezien wie/welke politieambtenaren bij de onderscheidene situaties betrokken (zullen) zijn.

Vooropgezette/geplande situaties;

Gerelateerd aan de omstandigheden; i.c. het aanhouden van een persoon, in c.q. op een voertuig, als bedoeld in art.7 van de Ambtsinstructie, zal hierbij sprake zijn van een "professionele planvorming". Afhankelijk van de omstandigheden, doch doorgaans zal hierbij gebruik gemaakt worden van specialistische eenheden, i.c. van de A.O.E. (Aanhoudings- en Opsporings Eenheden). Binnen de A.O.E. bestaan hiervoor vastgestelde (auto)procedures, waarbinnen bij navraag vooralsnog geen behoefte blijkt te bestaan aan "andere, aanvullende middelen" om voertuigen te stoppen.

Ad-hoc situaties;

In deze situaties is een scala van omstandigheden denkbaar waarbij sprake kan zijn van het moeten aanhouden van een persoon, in c.q. op een voertuig. Een reële benadering van de problematiek die hierbij bestaat is de benadering vanuit een drietal opties; t.w.

1. de aan te houden persoon is met het voertuig "af- c.q. wegrijdend"
2. de aan te houden persoon is met het voertuig "aan- c.q. inrijdend"
3. de aan te houden persoon staat met het voertuig stil.

In deze ad-hoc situaties is het inzetten van een A.O.E. geen optie (meer) en zal het stoppen van het voertuig, ter aanhouding van de persoon, in de zin van art. 7. van de Ambtsinstructie, worden uitgevoerd door medewerkers in uitvoering van de "dagelijkse "politiedienst.

Het onderzoek van de Adviescommissie Bewapening en Uitrusting heeft zich met name gericht op de vraag aan welke "specifieke middelen", zoals door de Minister bedoeld, binnen de politie in deze omstandigheden behoefte bestaat om voertuigen op een veilige en praktische wijze te kunnen stoppen.

Ad. 1. de aan te houden persoon is met het voertuig "af- c.q. wegrijdend"

In deze situatie is het niet (meer) mogelijk daarvoor ontwikkelde "vaste" materialen (spijkermatten en andere stop en/of blokkeermiddelen) te plaatsen om zodoende het voertuig op zijn plaats te houden. Het beschikbaar stellen hiervoor van dit type materialen levert derhalve geen meerwaarde op.

Voor deze situaties zijn door de "markt" wel middelen ontwikkeld, die echter, voor zover bekend is geworden in Europa bij andere dan met A.O.E. vergelijkbare eenheden, binnen de dagelijkse politiedienst niet worden gebruikt.

Voorbeelden;

- De Electro Magnetisch Pulssystemen, die op afstand, vanaf een vaste unit; een mobiele unit of vanuit de surveillanceauto, het elektronische circuit van een voertuig ontregelen. Het voertuig kan pas weer worden gestart nadat defecte onderdelen in het voertuig zijn vervangen.

- Munitie; *speciaal hiervoor ontwikkelde munitie*. Het projectiel fragmenteert in een aantal onderdelen nadat de carrosserie is geraakt en doorsnijdt/vernielt de bedrading en/of andere vitale onderdelen.

De aard en de risico's (= proportionaliteit) die aan het gebruik van deze middelen zijn verbonden maken, dat het gebruik van deze middelen door politiemedewerkers in de "dagelijkse" politiedienst niet vallen binnen de context zoals hiervoor door de Minister in haar schrijven is aangegeven; t.w. "veilig en praktisch".

Ad. 2. de aan te houden persoon is met het voertuig "aan- c.q. inrijdend"

Middelen om een voertuig te stoppen in deze situatie, in omstandigheden dat anderszins rechtmatig in de zin van art. 7 van de Ambtsinstructie zou zijn/worden gehandeld, zijn bij buitenlandse politiekorpsen niet bekend en ook de "markt" biedt hiervoor (nog) geen andere oplossingen dan hiervoor onder ad. 1. bij voorbeelden bedoeld. Ook in deze situatie geldt dat het (gaan) gebruiken van "vaste" materialen geen optie is.

Ook in deze omstandigheden geldt, dat de aard en de risico's (= proportionaliteit) die aan het gebruik van deze middelen zijn verbonden maken, dat het gebruik van deze middelen door politiemedewerkers in de "dagelijkse" politiedienst niet vallen binnen de context zoals hiervoor door de Minister in haar schrijven is aangegeven; t.w. "veilig en praktisch".

Ad 3. de aan te houden persoon staat met het voertuig stil.

In de situatie dat het voertuig van de aan te houden persoon (nog) stilstaat zijn materialen beschikbaar, die veilig en praktisch kunnen worden gebruikt en kunnen voorkomen dat ter aanhouding van een persoon, op een rijdend voertuig dient te worden geschoten.

Bij zowel de Belgische, de Franse als de Amerikaanse politie wordt hiermee, in de "dagelijkse" dienstuitvoering gewerkt.

De systemen bestaan veelal uit varianten van de oude spijkerplank en zijn bij meerdere fabrikanten onder verschillende benamingen verkrijgbaar.

De Belgische politie heeft recentelijk een traject/testen uitgevoerd waarbij tot de keuze voor een goed werkend model spijkermat is gekomen. Navraag leerde dat er op dit moment (okt./nov.2008) nog onvoldoende ervaringsgegevens bekend zijn.

De Franse politie heeft eind 2007 gekozen voor de invoering van de "stopstick". Een op de markt verkrijgbaar apparaat, driehoekige buis (7cmx7cmx7cm), kunststof vulling met in verschillende standen staande holle spikes; met verschillende lengtes. De stopstick kan voor/achter de band van een voertuig worden geplaatst. Bij wegrijden zal de band van het voertuig door de holle spikes, snel leeglopen. Ervaringsgegevens zijn hieromtrent nog niet beschikbaar.

De Amerikaanse politie gebruikt op veel plaatsen, bij "rijdende" voertuigen, varianten van de stop-stick (zelfde leverancier) in andere uitvoeringsvormen. Hierbij wordt o.a. gebruik gemaakt van werp- en afvuursystemen van het stopmiddel over de gehele breedte van de weg.

In een aantal Amerikaanse Staten wordt gebruik gemaakt/geëxperimenteerd met (metalen en kunststof) netten, die voor/achter een voertuig kunnen worden gelegd/geworpen. Bij het overrijden van het net grijpt dit in het wiel/de bewegende delen rond de as, waardoor het voertuig tot stilstand komt.

Navraag naar ervaringsgegevens, mn. in Amerika, leerde dat leveranciers hierbij een positief beeld schetsen en hierbij Staten als referent noemen, doch dat in de betreffende staat soms een enkele, individuele politieambtenaar de referent blijkt te zijn en dat van een "brede invoering/gebruik" (nog) geen sprake is.

Kijkend naar de vraag van de Minister; i.c. een veilig en praktisch middel ter voorkoming dat wordt/moet worden geschoten op het voertuig van een aan te houden persoon, in de situatie dat dit voertuig stilstaat, moet/kan worden gesteld dat hiervoor wel veilige en praktische middelen bestaan. Bruikbare ervaringsgegevens van het huidige aanbod zijn echter (nog) niet beschikbaar. Naar de mening van de adviescommissie zijn hierin derhalve een tweetal trajecten mogelijk;

1. In samenspraak met de Belgische en Franse politie wachten op hun 1e evaluatiemomenten/rapportages en mede op basis hiervan komen tot een invoeringstraject van één van door hen gebruikte stopmiddelen, expliciet voor het gebruik bij stilstaande voertuigen.
2. het opstarten van een pilot-traject binnen één of meerdere regio's met één of meerdere nader te selecteren stopmiddelen, ook hierbij expliciet voor bij stilstaande voertuigen.

De Adviescommissie beveelt met nadruk aan hierbij in een pilot/try-out aandacht te besteden aan de praktische uitvoerbaarheid van het gebruik van een stopmiddel. Politie-medewerkers zullen/kunnen deze middelen niet als persoonlijk uitrustingsmiddel bij zich dragen en dit dus in hun voertuig bij zich hebben. Of in een voorkomende situatie hierdoor, naast een veilig en praktisch, ook een efficiënt/effectief middel beschikbaar komt zal zich moeten bewijzen.

Samengevat komt de Adviescommissie tot het navolgende advies;

- binnen de uitvoering van de "dagelijkse" politiedienst worden, gelet op de risico's, voor het stoppen van rijdende voertuigen geen stopmiddelen ter beschikking gesteld;
- binnen de uitvoering van de "dagelijkse" dienst wordt, afhankelijk van een trajectkeuze, middelen ter beschikking gesteld ter voorkoming dat voertuigen weggrijden en dat vervolgens ter aanhouding van een persoon op een rijdend voertuig moet worden geschoten.

De voorzitter van de adviescommissie Bewapening en Uitrusting;

H. van Zwam, EMIM.